

Brandveiligheid ouderenwoningen

Standpunt VACpunt Wonen, maart 2016

A. Standpunt: Brandveiligheid ouderenwoningen

1. Het huidige stelsel van regelgeving is niet ingesteld op de toenemende vergrijzing van de samenleving en de beleidskeuze ouderen langer thuis te laten wonen

- De huidige brandveiligheidseisen voor woningen zijn gericht op gezonde mensen die zelfredzaam zijn. Door fysieke beperkingen neemt bij ouderen de zelfredzaamheid af. Slecht ter been zijn, slecht zien en doofheid zijn risicofactoren waarmee bij de brandveiligheidseisen voor woningen geen rekening is gehouden. Een bijkomend probleem is dat ouderen veelal alleen wonen, waardoor er geen directe hulp voorhanden is.
- De bestaande (oudere) woningvoorraad behoeft hierbij extra aandacht. Met name oude flats en appartementsgebouwen vormen een risico. Hiervoor is in de regelgeving weinig vastgelegd.

Voorbeeld VAC Hengelo

“Een groot risico zien wij bij flats, die bijvoorbeeld dertig jaar geleden gebouwd zijn voor 50+-ers, maar waar de gemiddelde leeftijd inmiddels veel hoger ligt. We kennen een complex in Hengelo waar de gemiddelde leeftijd twintig jaar geleden zelfs al over de tachtig lag. Zijn deze bewoners nog steeds in staat om binnen drie minuten een veilige plek te bereiken? Wij hebben onze twijfels! Een herkeuring van de brandveiligheid voor een dergelijk complex, waarbij wordt uitgegaan van de mogelijkheden van de huidige/toekomstige bewoners, zouden wij dan ook zeer zinvol vinden!”

- Een complicerende factor voor de brandveiligheid in het algemeen is het beleid om de komende jaren de woningvoorraad te verduurzamen tot energieneutraal. Woningen worden kierdichter gemaakt, de isolatiepakketten worden steeds dikker en er worden steeds meer ingewikkelde installaties aangebracht. Tegelijkertijd wordt de controle op veiligheid van die installaties aan de verantwoordelijkheid van de bewoner overgelaten. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat we steeds vaker geconfronteerd worden met gasongelukken.

2. Het ontbreekt bewoners aan kennis en bewustzijn m.b.t. brandveiligheid

- Het ontbreekt de ouderen zelf en hun familie aan kennis en bewustzijn rond brandveiligheid. Men weet niet hoe de brandveiligheid is geregeld en men is zich ook niet bewust van de gevaren. Er is geen eenduidig systeem van alarmering met hulp van burens en familie. In zorginstellingen zijn er wel ontruimingsplannen en protocollen, maar die zijn er niet voor zelfstandig wonende ouderen.

Voorbeeld VAC-Hengelo

“Een groot probleem vormen complexen met ouderen die ‘beschermd’ wonen: hun woning is dan wel zestig minuten brandwerend afgescheiden, maar weten ze dat ook? Wordt hen geleerd dat ze rustig in hun kamer moeten blijven wachten tot ze door worden opgehaald? Wordt dit ook met hen geoefend, zodat ze niet in paniek rare dingen gaan doen?”

3. Toets de brandveiligheid van woningen op bruikbaarheid voor ouderen

- Goede regelgeving is het halve werk. Daarnaast is het belangrijk dat de aspecten van bruikbaarheid bij de brandveiligheid van woningen worden getoetst voor de oudere bewoner met fysieke beperkingen.

B. Welke rol kan VACpunt Wonen spelen bij de verbetering van de brandveiligheid?

De lokale Adviescommissies Wonen kunnen het onderwerp brandveiligheid voorouderen onder de aandacht brengen bij initiatiefnemers en/of opdrachtgevers van (ver)nieuwbouwplannen. Dit kan middels de adviezen die zij over (ver)nieuwbouwplannen uitbrengen. Daarnaast kunnen zij bij diverse stakeholders, zoals de gemeente (WMO) en corporaties, aandacht voor het onderwerp vragen. Landelijk kan VACpunt Wonen het netwerk van Adviescommissies Wonen ondersteunen met brochures gericht op de oudere bewoner zelf.

Ook inhoudelijk kan VACpunt Wonen een rol spelen. Wij kunnen bijvoorbeeld beoordelen hoe bruikbaar, toegankelijk en begrijpelijk de algemene informatie over brandveiligheid, en tevens de toegepaste brandveiligheidseisen, zijn voor de bewoner in het algemeen en voor specifieke groepen in de samenleving, zoals ouderen, in het bijzonder.

Wat is VACpunt Wonen?

VACpunt Wonen is het informatiepunt voor de gebruikskwaliteit van het wonen. Daarnaast is zij de landelijke koepel van de lokaal opererende Adviescommissies Wonen (VAC's), die op vrijwillige basis adviseren over nieuwbouw- en renovatieprojecten vanuit het perspectief van de eindgebruiker. In ca. 190 Nederlandse gemeenten is een Adviescommissie Wonen actief.

Meer informatie

VACpunt Wonen, Nelleke Nelis (adviseur gebruikskwaliteit wonen)
Brennerbaan 106 | 3524 BN Utrecht | tel: (030) 261 04 75
info@vacpuntwonen.nl | www.vacpuntwonen.nl